

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvântare la Dumineca XIX după Rusalii

Zis-a Domnul: Precum voiți
să vă faceți vouă oamenii și voi
faceți lor așisderea.

Luca c. 6 v. 31—36.

Iubiți credincioși,

Intr'un sat de al nostru nu de mult s'a petrecut o întâmplare, care a adus mare mișcare între suflete. Ceva nou, ceva neobișnuit și neînțeles s'a petrecut în acest sat românesc.

Este vorba de doi frați. Unul care a rămas acasă este sărac limpede și cu o grămadă de copii la masă, celalalt este multimilionar întors acasă din America. Și fratele cel bogat, fără să aștepte vre-un cuvânt de umilință, l-a dăruit pe fratele lui cu o casă. Pentru lumea obicinuită să meargă cu lăcomia, zilnic, până la miligram, această faptă a rămas ceva isbitor, ceva ce nu se poate înțelege, ceva ce nu se potrivește cu mulțimea care a șters din viața ei iubirea de frate așa cum a lăsat-o Dumnezeu. Ah, spuneau unii, e belșugul care a făcut acest dar, însă nu treceau vre-o câteva minute și ei tăceau iarăși, fiindcă și ei aveau și frați săraci și belșug și totuși niciodată nu au făcut nici o binefacere cât de mică.

Alții explicau: ah, nu e altceva decât mândria de a fi vorbit în sat și mare mirare că și aceștia tăceau, fiindcă oricât ar fi fost setoși de atâteaori de glorie, nu ar fi dat nici un grăunte de grâu vre-unui lipsit.

Și vremea a tăcut și trecut și fapta frumoasă a fratelui dăruitor s'a spălat încetul cu încetul de orice vorbărie, rămânând în strălucirea ei curată de faptă frățescă și creștinească. Explicația adevărată a faptei nu vrea să o primească satul nici azi, deși dânsa este ușor de priceput, fratele cel bun și milostiv este

un creștin convins, un creștin care trăește după credința lui ortodoxă română.

Iubiți credincioși!

Toate învățăturile sfintei evanghelii, pe cari le auzim în sfânta biserică, sunt așa de ușor de priceput și așa de bine de urmat și noi nu facem nici una nici alta, fiindcă sufletul nostru este condus de doi dușmani ai lui, de mândrie și de lăcomie. Nu v'ați întrebât nici odată dece oamenii, cari ies în Dumineci și sărbători dela Sf. biserică, după un cias două l-ți fac impresia că nu au fost deloc la biserică. Ce repede și ce ușor se pleacă omul dela cele sfinte la cele nesfinte, dela cele folositoare la cele nefolositoare.

Mândria și lăcomia sunt cele două piedici mari, cari nu ne lasă să judecăm cele cerești și cele pământești clar. Mândria ne face să credem că cine știe ce mare este puterea noastră, pe când în realitate dânsa e tot ce se poate mai slab.

Lăcomia ne înșală cu vorbe frumoase, când spune să căutăm să ne adunăm toate comorile lumii, deși dânsa nu ne poate garanta viața de azi pe mâine.

De aceea, până când nu ne dăm seama de înșelăciunea mare care o fac cu noi mândria și lăcomia, cari lucră zilnic în sufletele noastre ca două țesătoare vrednice dar stricătoare, nu putem să înțelegem sfintele evanghelii și nu putem să ne adăpăm din duhul acestor sfinte evanghelii.

Cu mândria și cu lăcomia în suflet nu putem mai ales să cuprindem bunătatea și dulceața sfintei evanghelii de azi, care anunță un război crâncen, un război pe viață și pe moarte acestor păcate fundamentale, cari stingheresc, tulbură și pervertesc gustul vieții.

Mândria și lăcomia nu pot admite, nu pot concepe că mai sunt și fapte frumoase și

curate pe pământ, dănele nu pot concede, ca gândul, vorba și fapta omenească pot răsări din schinteia Dumnezeiască care locuiește în ființa omului, mândria și lăcomia, cari se răspândesc așa de repede și sunt pretutindeni ca iarba cea rea, nu cred că este o lume în care nu vorbește numai inima fără cântar, fără nici o socoteală de mărire sau îmbogățire.

Să ne eliberăm deci pe un moment din jugul acestor păcate urâte și grele și să pășim cu îndrăsneală pe pajiștea pururea verde și sănătoasă a evangheliei.

Iată ce ne spune Sf. evanghelie de azi, ca tu omule, care ești dat să-ți aducă oameni, și mari și mici, zilnic jertfe vanității, *tu să ieși cel dintâi cu candela iubirii aprinsă* în calea vecinului tău, tu să-l iubești mai întâi ca pe tine însuși, ca el să învețe dela tine iubire. Și sf. evanghelie merge și mai sus cu o treaptă.

Tu, din averea ta care a-i adunat-o, poate mai mult cu șiretenia decât cu munca și ții la dânsa ca la lumina ochilor, să dai celor lipsiți, pe cari îi mistuie mizeria și lipsa.

Ce greu, dar ce creștinesc!

Și sf. evanghelie nu se oprește nici pe această treaptă, ci urcă tot mai sus. Să iubești pe vrăjmașul tău și să faci bine aceluia care năvălește asupra ta și asupra familiei tale.

După vederile omenești un lucru imposibil, dar după duhul evangheliei, fapta cea mai plăcută lui Dumnezeu.

Și, ca coroana faptelor sf. evangheliei, cere să fim milostivi precum și Tatăl nostru este milostiv. Să știm ierta și celor ce ne-au greșit mai grav, ca și Dumnezeu, Tatăl nostru, să ne ierte greșelile noastre.

O întrebare furtunoasă ne străbate sufletele, cu toate că sfânta evanghelie este dreaptă și sfântă.

De ce? Să mergem pe drumul cerut de sf. evanghelie și de ce să nu mergem pe drumul ușor și păcătos pe care-l pretinde firea noastră omenească.

Primul răspuns este. Să mergem pe calea evangheliei, fiindcă această cale este alui Dumnezeu și Dumnezeu este Atotputernic, Atotuibitor și Atotștiutor și tu omule ești și slab și plin de păcate și neștiutor, nu știi de unde vine viața și unde merge.

Al doilea răspuns, poate mai aproape de tine, este calea evangheliei, e calea adevărată și firească a sufletului, care azi, așa cum este, merge pe cărări și rătăcite și vătămate.

Dumnezeu poruncește ca un stăpânitor al lumii și tu trebuie să te supui acestui Dumnezeu fără să te împotrivești cu slăbiciunile tale.

Și ascultă fiule rătăcit cine este Dumnezeu:

„Iubiților să ne iubim unul pe altul, căci iubirea este dela Dumnezeu și tot cel ce iubeste este născut dela Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu. Cel ce nu iubeste nu a cunoscut pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este iubirea“. I. Ioan 4 v. 7. 8.

Iată că cine nu știe să iubească pe fratele său, cum cere sfânta evanghelie, s'a așezat împotriva lui Dumnezeu, care este însăși iubirea.

Iubiții mei credincioși, acum puneți de o parte viața voastră și de altă parte cuvintele sf. evangheliei, pe cari le-ați auzit azi, și căutați câtă potrivire și câtă nepotrivire este între amândouă și apoi vă trageți singuri judecata, mergeți cu Dumnezeu sau mergeți împotriva lui Dumnezeu,?! neuitând că Dumnezeu este judecătorul vostru.

De câteori vi-se pare evangelia un îndreptar de viață greu, să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului și Mântuitorului Isus Hristos.

„Nu judecați, ca să nu fiți judecați, cu judecata cu care veți judeca, veți fi judecați și cu măsura cu care veți măsura se va măsura și vouă“. (Matei 7 v. 1, 2).

Va veni vremea cu siguranță, când și voi săraci bătrâni, lipsiți de orice putere, veți avea lipsă de sprijin și iubire. Nu este om care să scape de această stare și nu este om care să nu fie judecat după judecata lui și să nu i-se măsoare la timp după măsura lui.

Iubiții mei,

Napoleon, strălucitul general și Impărat, ajungând rob pe insula Sf. Elena, a spus vorbe grele: Eu mor înainte de vreme și merg în pământ mâncare vermilor, dar împărăția lui Hristos este vecinică“.

De aceea și voi judecați bine începutul și sfârșitul acestei vieți și eu sunt sigur că sf. evanghelie de azi, care la început vi-s'a părut grea și de neînțeles, o să fie razim în valurile vieții și lumină strălucită în întunecimile ei, Amin.

Dr. Ștefan Cioroianu,
protopop.

Modificarea legii de organizare a Bisericii noastre

De Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Cap. IV.

Autonomia și salarizarea Clerului.

Nimeni nu poate lua în nume de rău preoțimei dacă cu toată țaria cere salariu, iar nu subvenție (ajutor) pentru prestațiile sale în interesul mântuirii. Este inutil să insistăm aici asupra marelui rol al preoțimei de a salva neamul față de curentele disolvante, a duce oamenii spre ideal, spre perfecțiune prin activitate spirituală.

Ne bucurăm că chiar Majestatea Sa, iubitul nostru rege Carol al II-lea, în răspunsul dat în Sept. 1932 delegației Camerei, care a adus omagiile în legătură cu mesajul regal, a accentuat importanța Bisericii și Școlii.

Oamenii puși în slujba idealurilor sfinte știu ce este un preot chemat a răspândi lumina într'un cătun întunecat, iar că și intelectualii au suflet cu necesități creștine, cine se mai îndoește? În asemenea împrejurări preoțimea avea tot dreptul să ceară ca să primească salariu iar nu subvenție, adică nu întregire, cum prevede legea de organizare. Chiar în 1925, la discuția legii în cameră, preotul Florea Drăghici a accentuat că preotului trebuie să i se dea salariu.

De atunci și până azi clerul cere și iar cere. Amintim aici articolul părintelui profesor Dr. Valeriu Iordăchescu dela facultatea de teologie din Chișinău, care în revista „Graiul Vremii” (Sept. 1928) scrie, între altele următoarele: „Preoțimea are dreptul să privească această chestiune nu numai din punctul de vedere al expresiei juridice, care, precum am mai spus, din inadvertență s'a strecurat în legea de organizare a bisericii ortodoxe, ci și dintr'un punct de vedere ceva mai înalt, acela al drepturilor ei incontestabile la o remunerație din partea Statului, care să-i facă posibil extrem de modestul ei traiu.

Toată istoria trecutului neamului acestuia, împletită cu munca necontestabilă a preoțimei lui, stă martoră nemincinoasă a acestui modest drept al Bisericii. Secularizarea averilor ei de către Statul român, în cea mai elementară noțiune de justiție constituie o creanță perpetuă a Bisericii române asupra Statului.

Glasul a peste treisprezece milioane de ortodoxi, care prin credința lor religioasă pledează dreptatea Bisericii ortodoxe române, este suficient pentru a constitui o temelie juridică a acestei pretenții, chiar pentru aceia care, din nenorocire, împărtășesc concepția funestă, că dreptatea nu are valoare în sine, ci că este în funcție de majoritate.

Însfârșit, necesitățile ideale ale neamului nostru, a căror satisfacere este încredințată Bisericii, vor cumpăni și ele ceva în cumpăna dreptei judecăți.

Distinsul scriitor bisericesc, inspectorul general Teodor Păcescu în: „Noua Revistă Bisericească” din Nov.—Dec. 1926 cere ca preotul să fie salarizat: „*Ridicarea clerului la situația pe care trebuie să o aibe în societate* nu se poate înfăptui fără o salarizare suficientă și egală pentru toți preoții, indiferent de veniturile din parohie. Acestea nu trebuiesc privite decât ca ceva suplimentar și întâmplător, un fel de răsplată a preotului pentru importanța și greaua lui misiune.

Corect grăește dl. Păcescu, spunând: „a cere salariu statului nu însemnează a transforma pe preot într'un funcționar public, nici a-l pune în situație de independență față de autoritatea bisericească și de dependență față de autoritatea civilă a statului.”

Deci din nou insistăm și noi aici că trebuie să cerem salariu pentru preoți, ca ei să nu fie nevoiți a se ocupa cu gospodăria.

Părintele Econom Gh. Comana în numărul 4 din 15 Ianuarie 1931 al „Viitorului” grăește despre: „*nefericita noastră lege de organizare*”, care dă numai sume globale pentru biserică. Din partea noastră relevăm aici că clerul nostru are tot dreptul să se plângă de dispozițiile cuprinse în art. 19 și 21 ai legii. Pentru că preoțimea are tot dreptul să ceară salariu dela statul, la înființarea și înflorirea căruia a muncit! Pentru că și Biserica și instituțiile ei trebuie să se bucure de sprijin efectiv din partea statului, iar nu numai de anumite fărâmituri ca ajutoare, ceea ce nu-i deloc compatibil cu situația Bisericii ortodoxe.

S'a spus că salariul ar fi împotriva ideii de autonomie a Bisericii! Eu am fost cel dintâi, care am spus: dar atunci de ce unele categorii primesc de fapt salariu? Oare episcopul, consilierii și funcționarii administrativi bisericești primesc numai întregire? *Evident nu.* Deci are și preoțimea tot dreptul să ceară salariu, iar nu numai întregire, căci este ne mai pomenit de umilitor ca un preot de azi, cu licență și 20—30—40 ani de serviciu să primească 2500

(douămiiincisute) lei lunar, în presupunerea că el mai are dela parohie, ceea ce este absolut inexat, pentru că cei mai mulți preoți nu mai primesc nici 200 lei lunar din parohie! Azi și botezurile și cununile și înmormântările se fac aproape fără taxe, căci cei mai mulți enoriași nu au de unde să plătească. Accentuez, deci, salarizarea nu lovește în autonomie.

DI. I. Gh. Savin în numărul 4 din 15 Ianuarie 1931 al „Viitorului” osândește pe cei ce nu găsesc compatibilă salarizarea cu autonomia. Și cu drept cuvânt, căci nu cred să existe mai mare autonomie ca la romano-catolici și acestora statul le garantează prin concordat salarii!!!!!!

DI Octavian Goga, fost ministru al Cultelor, a ținut în Iunie 1931 un discurs în Camera deputaților, cerând ca preoților să li se aplice mai puține curbe și să nu se uite că: „în viața noastră de stat, agentul principal, pentru menținerea ordinii și buneii chibzuințe în viața sufletească, este tocmai tagma preoțească. Să nu pierdeți din vedere, domnilor colegi, că baza trecutului nostru este acea viață sufletească care s'a desfășurat la adăpostul bisericilor noastre... Ei bine, domnilor, și astăzi pe marginea vulcanului pe care trăim, înconjurați de vecinătățile pe care le știți, socot că viața bisericească este punctul fix pe care se realizează temeiul nostru de existență”.

DI inspector general Păcescu face următoarea icoană a preotului, cu care încheem acest capitol:

Străjuit, în copilăria-i liberă, de urzeala scumpă a datinilor creștinești și străbune, el le înțelege rostul și le adâncește înțelesul.

Legat de bisericuța satului lui, prin cultul morților și prin firul tors din bucuriile și primejdiile vieții părinților lui, el își lipește pe veșnicie sufletul de altarul rugii și jertfește către Domnul.

Deprins a brăzda cu plugul pământul roditor al țarinei părintești, el are îndemânarea de iscusit semănător al seminții cuvântului Dumnezeiesc în ogorul sufletelor alor săi.

Instruit și educat în școli, ce cultivă interesul, puterea de muncă și spiritul de jertfă, el intră în lucru cu credința izbândeii.

Hrănit de literatura și vrăjit de arta națională a neamului său, el slujește ca nesecat izvor de îndrumare și cultivare pentru popor.

Necunoscând alt stăpân în hotarele credinței lui decât pe Domnul și legile bisericii sale românești, el nu cunoaște robia poruncii străinului de neam și țară.

Impreună suferitor al nedreptății vremurilor,

el prelungeste răbdarea de veacuri cu chemarea poporului la o nouă viață de dreptate și de dragoste creștină.

Păzitor al rânduielii Dumnezeiești, se arată neobosit ocrotitor și îndemnător al buneii ocârmuirii pământești.

Vrednic cârmuitor al casei lui prin cum-pătare și onestitate, el slujește tuturor ca a-leasă pildă de viață familiară.

Stăruitor în calea misiunii lui și înfăptuitor în propria-i viață de virtuți umane și creștinești, el se ridică și se impune ca adevăratul pedagog al poporului.

Serv și trimes al Domnului, care vede și vindecă tot, el lucrează ca confesor al conștiințelor împovărate de păcate, de nevoi și de griji.

Păstrător al științei despre misterul vieții și al morții, el prinde în mâni viața omului care se naște și se roagă pentru iertarea și fericirea vecinică a omului, care se duce.

Cunoscător și al înțelepciunii lumii acesteia, el pune capăt sbuciumului celor ce cred că văd ce nu le cade sub simțuri și în calculele minții, prin talmăcirea morală a existenței.

Sprijiitor al izbăvirei de păcate și lucrător al căii spre bine prin puterea harică, el rezidește pe om după chipul și asemănarea Domnului, înfăptuind împărăția lui Dumnezeu în hotarele ogorului național.

Fericite sunt popoarele care au biserici naționale și asemenea preoți.

Cap. V.

Părerile unui venerabil episcop.

În adunarea eparhială din 1932 a Orăzii, Prea Sfinția Sa episcopul Roman încă și-a dat seama că legea de organizare a bisericii este mult atacată, în loc să căutăm cu toții aplicarea ei și așteptând ca forurile cu cădere să facă rectificările pe cari vremea le va ridica la suprafață. Deaceia Prea Sfinția Sa, cu competența omului care aproape o jumătate de veac a aplicat Statutul șagunian, a găsit cu cale ca în discursul de deschidere al adunării eparhiale în 29 Mai 1932 să rostească un discurs, care în partea cea mai mare se ocupă cu criticile aduse legii de organizare a Bisericii.

Iată din cuvânt în cuvânt observările cele mai importante ale P. Sf. Sale:

Biserica din Ardeal a trăit 6 decenii de viață constituțională, fără vre-o tenziune între elementul laic și clerical. Mirenii au respectat cu sfințenie drepturile ierarhice în chestiile dog-

matice și canonice și viceversa, ierarhia drepturile mirenilor în chestiile culturale și economice. Din această armonică conlucrare a bisericii învățătoare cu biserica ascultătoare a răsărit unitatea bisericii, apostolatul cultural al școlii confessionale și agoniseala fondurilor și fundațiilor bisericești, toate închinete națiunei. La alcătuirea legii de unificare n'a fost greu să înțeleagă frații dincolo de Carpați importanța conlucrării elementului mirean la întărirea bisericii, dat fiind patrimoniul citoriiilor neîntrecute din principatele românești. Așa a urmat, că unificarea s'a făcut cu adoptarea constituționalismului șagunian pe întreg cuprinsul bisericii române. Durere că în aplicarea ei de 6 ani n'a avut darul să se consolideze, ci a intrat în al doilea period al vieții sale constituționale, cu vădite semne de destrămare, din pricina unor prejudecăți și moravuri schimbate. Și adeva.

Din anumite cercuri clericale i-se impută *protestantism*. Ori protestantismul în lipsa succesiunii apostolice e aierarhic. Protestantismul n'are preoție, ci numai predicatori și administratori ai celor spirituale, în vreme ce în constituția șaguniană organizația ierarhică a rămas intactă, iar elementul mirean e în funcțiune de recunoașterea magisterului ierarhic analog cu colaboratorii sfinților apostoli, numiți de aceștia „sfinții”, adică dreptcredincioșii din primele comunități bisericești, la întemeierea de biserici și la exercițiul carității creștinești. Funcțiunea lor este limitată la drepturile mirenești acordate de sfințele canoane. Protestantismul să începe dela sustragerea de sub imperiul canonic. Poate fi dar vorba numai de nevrednicia de a înțelege rostul unei constituții bisericești.

Altă prejudecată din cercurile mirenești confundă ierarhia inerentă cârmuirii bisericești cu *clericalismul*. Ori clericalismul este manifestația politică negativă față de stat, aceea ce clerul ortodox român n'a fost nici când, căci Clerul român n'are interese politice deosebite de ale statului român, ci a fost și este armata spirituală a statului național român. El nu este în ofensivă contra statului, ci în defensivă față de eventualele agresii contra ființei sale. El respinge ingerințele ilicite în domeniul drepturilor sale divine. Cine vede clericalism în această apărare a drepturilor sale ierarhice este în profundă rătăcire. Datores această lămurire celor nedumeriți de lansarea pretinsului clericalism față de atitudinea noastră de a păstra intact dreptul magisterului în biserică.

Mai există și o prejudecată față de *autonomia bisericii*. Ori autonomia bisericii nu aduce nici un prejudiciu suveranității statului. Ea în-

seamnă orânduirea internă a bisericii pe baza disciplinei canonice, recunoscută de legile statului. Negarea acestei autonomii ar fi identică cu negarea ființei ei divine. Fără acest caracter divin, garantat prin o autonomie, ea nici nu poate fi utilă statului. Confundarea autonomiei cu separarea bisericii de către stat e o profundă rătăcire a prejudecăților, cu care este împinată autonomia bisericii. Datoria statului de a-și ajuta materialicește biserica nu e în funcțiune de un ilot al statului, ci de împărăția cerească, isvorul de viață veșnică, ce-l dă biserica statului prin suflarea sa dumnezeiască în gândirea și simțirea țării. Și păgânii au recunoscut din revelația naturală, că un stat nu poate exista fără religie, și acum să se îndoiască cei de sub revelațiunea divină de acest adevăr? Au fost și vor fi întoldeauna rătăcirii. Ferească Dumnezeu Țara Românească de rătăcirea cea din urmă.

Din prejudecăți în prejudecăți s'a ajuns la etapa revizuirii Legii și Statului de organizare a bisericii, legiferat în 1925. Revizuirea aceasta va forma obiectul de discuție în congresul național bisericesc, ce se va întruni în Octombrie a. c. Preludiul acestei revizuirii este proiectul de lege a unui grup de deputați, depus la Cameră, prin care se răstoarnă nu numai legea de organizare din 1925, ci și structura canonică a bisericii, iar de altă parte din anumite cercuri clericale se manifestă tendințe de desființare a structurii canonice diecezane, dreptul de cârmuire directă a Chiriarhului în eparhia sa, și a eparhiei de a-și chivernisi direct fondurile și fondațiunile proprii, introducând în locul lor un sistem de centralizare administrativă anticanonice. Așa fel, stăm în fața unei crize constituționale de incalculabilă consecință, la care Adu-narea eparhială are cuvântul.

În această atmosferă grea am făcut calea Domnului la București, unde până la treptele Tronului am stărui fără preget, în scris și cu cuvântul, să se dea lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu și Chesarului ce este a Chesarului.

(Va urma.)

Predică la deschiderea anului școlar.

Iubiți creștini,

După marea vacanță școlară din acest an, azi este prima Duminecă, în care sfânta biserică este din nou neîncăpătoare pentru tineretul școlar.

Un ritm de viață mai proaspătă, mai invlorată se simțe. Copilași, — cari pășesc pentru prima dată

pragul școlii, — conduși de mână de părinții lor, sub îndemnul acestora se apropie tot mai încrezători, mai curajoși, alături de copii obicinuiți cu sfânta biserică, și apoi de elevi mai mari, cari se înșirau cuminți la locul lor, ca o complectare a bunilor credincioși din aceasta parohie... iar din acest sfânt lăcaș de închinare Hristos, Fiul lui Dumnezeu, îi învăluie pe toți, mici și mari, tineri și bătrâni, drepti sau păcătoși, cu aceeași privire blândă, iertătoare, cu aceeași dragoste și binecuvântare.

Nu-mi pot imagina un tablou mai minunat decât acela, pe care îl dau miile de închinători, adânciți, ca într-o mormântală tăcere, în rugăciuni, în fața sfântului altar.

Sunt acestea astfel de momente, în cari sufletul, înălțat pe aripile credinței, depășește lutul și se contopește în dragoste și căință cu Hristos.

Sfinte emoții, pentru cine le poate trăi! Dar astfel de momente se pot dobândi numai prin credință adevărată. Fericiți acei oameni, cari se pot apropia cu astfel de credință de sfânta biserică și cari după cercetarea casei Domnului se pot cobori la casa lor, cași vameșul, mai îndreptați, mai buni, mai îngăduitori, mai încreștinați, în astfel de momente petrecute aici în rugăciune.

Astfel de tablouri te frapează, te leagă. Când intri într-o biserică, în care vezi, că fiecare creștin este adâncit în conștiința lui, chiar dacă al intrat cu alte gânduri, îți pleci genunchii spre rugăciune.

Un om din provincie fu citat odată la o judecată. Ajunse în oraș în zi de duminică. Aflând că apărătorul lui se afla la biserică, se duse fără zăbavă să-l consulte acolo. Biserica era plină. Serviciul ținea tocmai la cele mai sublime momente. Omul își făcu loc cu coatele și, ajuns lângă apărătorul său, îl prinse de mână și începu să-l întrebe. Dar un gest al apărătorului îl oprî. Părătul, după câteva clipe de așteptare și ezitare, începu din nou interogatorul, dar de data aceasta apărătorul lui se întoarse și-i zise: „Aici am venit ca să ne rugăm, de al altceva de spus, vino la birou și te voi asculta“, și își luă poziția de mai înainte fără a mai rosti vr'un cuvânt.

Călătorul, după repetate încercări și agrări, văvându-se dezarmat, privi în jur, cași cum ar fi așteptat un ajutor, dar toți se rugau. În cele din urmă se rușină de ceea ce făcuse și după câteva clipe, vrând nevrând, tăcu, ba își făcu cruce și începu a se ruga.

„Aici am venit să ne rugăm“ a fost îndrumarea bunului creștin. Câtă actualitate are aceasta îndemnare de multe ori și pentru felul purtării noastre în sfânta biserică.

Cel ce are urechi de auzit să audă și să înțeleagă, este cuvântul de îndrumare al lui Hristos, care se îndreaptă către noi ori de câte ori uităm a ne purta creștinește în biserică.

Toate le-a răbdat Fiul lui Dumnezeu. El a răb-

dat ocări, bătăi, cruce, cunună de spini, sulită și fiere dela aceia, cărora numai bine le-a făcut. A rămas liniștit în fața acestei purtări neomenoase, ba, ce e mai mult s'a rugat pentru ei, zicând: „Doamne, iartă-le lor, că nu știu ce fac“.

Dar s'a turburat amar când a văzut, că în templu se fac târguri. A răsturnat mesele neguțătorilor, a luat biciul și El, care era Pacea desăvârșită, a lovit pe cei ce se uitaseră de el, muștrându-i: „Casa Tatălui meu este casă de rugăciune și voi ați schimbat-o în peșteră de tâlhari“.

Ceeace este oaza verde, cu umbră deasă, cu izvoare cristaline, răcoritoare pentru călătorul, care cu tot aurul, ce-l poartă pe caravanele sale, este condamnat să moară de sete în arșița pustului, aceea este sfânta biserică pentru sufletul omului.

Acelea dureri și suferințe, cari au îndemnat pe slăbănogi, pe neputincioși, pe orbi, să se apropie de Hristos la Capernaum, la Vitezda, la Siloam, aceleași dureri, decepții, înfrângeri, morburii sufletești se vindecă și se alină și azi în sfânta biserică. Același Hristos viu și real le tămăduiește pe toate.

Nu ar fi oare păcat, ca prin purtarea noastră, prin mișcări, prin conversații, să conturbăm pe acei frați ai noștri, cari în rugăciunile și gândurile lor, cu ochii credinței văd și au în fața lor pe același Hristos, stăpân al vieții și al morții, care a vindecat pe slăbănogi, a curățit pe leproși, a iertat și mântuit pe păcătoși?

Este mare păcat, nu numai pentru că, prin o astfel de purtare, se conturbă cei ce vor ca să se roage, dar și pentru că ea este o sminteală și pentru alți credincioși.

Iubiții mei, acuma, că ne aflăm încă la începutul unui an bisericesc, al cărui început concade cu începutul anului școlar, mă folosesc de acest prilej, ca să vă îndemn și să vă rog și în special pe voi, dragi elevi, ca și în decursul acestui an, purtarea voastră să fie bun răspuns de conștiința voastră creștinească și simțul de a vă ști comporta în sf. biserică.

Voi, cari învățați și cunoașteți ce însemnătate simbolică au toate momentele liturgice, prin atitudinea voastră să țintuiți în loc pe aceia, cari, în uitarea de sine, vorbesc, se mișcă sau chiar părăsesc biserică, fără motiv serios, devenind astfel sminteală în ochii colegilor lor și a altor creștini.

Cugetați la jertfa părinților voștri, adusă pentru voi, precum și la faptul, că voi nu puteți răspunde acestei jertfe decât prin purtare bună.

Munca, pe care trebuie să o îndepliniți, e grea, puterile omenești slabe, iar sânguința, — fără credință în Dumnezeu și ajutorul lui, — e fără razim, de aceea, peste lucrul vostru de peste săptămână, cereți, în Duminică și sărbători, în rugăciuni fierbinți, ajutor și lumină cerească, căci cu adevăr scrie înțelepciunea biblică: *Ora et labora.*

Tineretul este nedejdea zilei de mâine, iar de mâine este legat viitorul neamului. Nu uitați, că sunteți fiii unui neam creștin, care, tocmai prin creștinătatea lui, care nu s'a desmintit nici odată, a putut răzbi prin greutățile veacurilor.

Voi știți bine, că în slova rugăciunilor s'a păstrat legea, limba, datinile strămoșești și toată moștenirea ființei noastre etnice de români.

Cercetați, deci, cu toții, enoriași și elevi, cu drag sfânta biserică, cu conștiință, așa ca în momentele pe cari le petreceți aici să dobândiți reculegerea sufletească, via și nesecat izvor de energie spre bun progres, scut de ispitele, ce pot acosta pașii vostri, cerească ocrotire și binecuvântare. Amin.

Timișoara II, la 18 Sept. 1932.

Pr. Meletie Șora.

Pângăritorii Bisericii lui Hristos!

În epoca frământărilor de după război, în urma realizării idealului nostru național, prin nenumărate jertfe și mult sânge vărsat, în atmosfera țării românești plutește o neliniște și o umbră de nemulțumire, isvorată din egoismul și invidia veneticilor asupritori de eri, cari fug de soarele binefăcător al păcii, găsindu-și refugiu și odihnă la umbra pismei și învrășbirei. Cu durere în suflet trebuie să constatăm tristul adevăr, că semințele învrășbirei, aruncate de acești străini, și-au găsit teren roditor în sufletele unor înconștienți de originea și sângele ce le curge în vine, cari răspund la numele de baptilști.

Hrăniți zilnic cu otrava importată din anturajul lojelor masonice, propagă nerușinați hula împotriva Bisericii lui Hristos, fără a-și da seama de semnificația cuvintelor cuprinse la I. Cor. 3. 17. „De va strica cineva biserica lui Dumnezeu, strica-l-va pe acela Dumnezeu...”

Inregimentați, acești rățăciți, sub masca religioasă a unui crez pe care-l profanează, și cu care atentează la bunele moravuri ale unor credincioși naivi, din sat în sat aranjează așa zisele agape, cari degenerază în beții, terminându-se cu osanele aduse lui Bachus! (e cazul din comuna Aciuța). Deci corpul rugăciunii lor este un reflex înconștient al sufletului lor, fiindcă intră în conflict cu morala. Bazați pe înconștiența popoului, otrăvesc spiritul public, pângărind Instituția lui Hristos, lucrând astfel sistematic, prin mârșava lor presă, la transformarea nației românești într'o masă înconștientă fără directivă, patronată de indivizi materializați. Deviza lor îi caracterizează: „Ubi beae, ibi patria!“ Ce deviză barbară! Și acești propagatori ai antitezei dreptății și urii, mai cred în efectul articolelor lor superficiale, publicate în reviste de talia celei arădane, a unui oarecare Ungureanu, care ar fi avut mai bine fericita inspirație de a o intitula „Glasul

satanic“. Citiți aceste articole și vă veți convinge de cantitatea ce o posedă conducătorii baptismului din România, de calibrul lui Socaciu etc. Acești corifei trebuie să știe că țara românească, pentru a cărei înfăptuire strămoșii noștri și-au consacrat viața, are un tineret conștient de menirea lui, care nu va putea fi hrănit cu utopiile baptismului și naivităților umanitariste ale unui Roosbrook! Ci vor forma un front unic în jurul Bisericii românești. Tineretul român ortodox își cunoaște conducătorii și își concretizează idealul și urmează pe P. Sf. Sa Episcopul Grigorie, Prelatul neobosit, care și-a pus sufletul în slujba credinței românești, hotărât să-și înscrie numele în cartea de aur a ortodoxismului!

Horia Vișoiu,
candidat de preot

Pelerinajele la sf. Mănăstire H. Bodrog din ziua Nașterii Născ. de Dumnezeu.

Prilej de îndoită bucurie a fost praznicul Nașterii Marelui Domnului pentru creștinii cari în ziua de 7—8 Sept. a. c. au petrecut acest timp sfânt în preajma Sf. Mănăstiri H. Bodrog.

Conducerea Sf. Mănăstiri a făcut tot posibilul, ca programa misiunilor religioase, fixate pe aceste zile, să se desfășoare așa cum era fixat, deși de data aceasta n'a avut din afară decât concursul pâr. misionar eparhial.

În ajunul praznicului la ora 9¹/₂ d. a. se începe vecernia în fața a circa 200 pelerini, cei mai mulți sosiți din Seleuș, sub conducerea pâr. I. Manițiu.

Cu această ocaziune I. P. C. Sa pâr. Arhimandrit Policarp, Starețul Sf. Mănăstiri, face introducerea misiunilor, accentuând seceta de gândiri și fapte creștinești ce caracterizează vremile de azi.

La ora 5 se săvârșește Taina Sf. Maslu, la care servește I. P. C. Sa pâr. Arhimandrit Policarp, asistat de preotul misionar Z. Brădean, Ieromonahii Ilarion și Pachomie și diaconul Măcinic. La Maslu vorbește I. P. C. Sa pâr. Arhimandrit despre „Cercetarea bolnavilor“.

La ora 9 se face privegherea. Servește părintele misionar eparhial, ajutat de diaconul Măcinic. Predică pâr. misionar despre „Ajutorarea săracilor“.

În însăș ziua praznicului la ora 4 se servește sf. liturghie în biserica sf. Mănăstiri, pentru a se putea împărtași cei pregătiți. De data aceasta servește singur pâr. Ieromonah Pachomie, pentru ca ceilalți să poată servi la liturgia celebrată de P. Sf. Sa părintele Episcop Grigorie la sf. Paraclis din curtea sf. Mănăstiri.

La ora 8¹/₂ își face apariția Prea Sfinția Sa, având în suită pe I. P. C. Sa părintele consilier eparhial Mihai Păcățianu și juriconsultul eparhial dl Dr.

Cornel Iancu. Pe fața Prea Sf. Sale radiază bucuria că după o absență de 2 luni din eparhie poate să vorbească fiilor Săi sufletești, cu cari n'a încetat nici în acel timp a fi în legătură sufletească.

Sosește un grup de intelectuali, este corul din Pecica, și ceva mai târziu sosește grupul de pelerini din Felnac, sub conducerea Păr. A. Sebeșan, împreună cu corul.

La ora 9^{1/2} se începe Sf. liturghie. Servește Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Grigorie, asistat de I. P. C. Sa păr. Arhimandrit Policarp, P. C. Lor Mihai Păcățian consilier ep., Dr. Ștefan Ciorolanu și Sava Seculin protopopi; Preoții: Zenobie Brădean misionar ep., Aurel Sebeșan și Ioan Manțiu și diaconul ceremonial Măcinic.

La Priceasnă predică Prea Sfinția Sa cu multă putere de captivare despre Prea Curata fecioară Maria, căutând să pună în lumină frumusețea fecioriei Ei și învrednicirea Ei de a fi Maica lui Hristos Dumnezeu. Felul greșit în care se face creșterea în unele familii azi, precum și rostul femeii ca mamă. Și cred, că chipul Prea Sfintei Fecioare va rămâne multă vreme în sufletul aceluia, cari au avut norocul să asculte cuvântul plin de vrajă al Prea Sfinției Sale.

Dacă lacrimile sunt apa sufletului, ni-a fost dat să vedem și bunătatea de părinte a sufletului Prea Sf. Sale, când se adresează mamei, par'că implorându-le: „Nu omorâți viața în familia voastră”.

În tot cursul sf. liturghii cântă răspunsurile, cu multă precizie, alternativ corul din Pecica și cel din Felnac.

La sfârșitul sf. liturghii se slujește părăstas pentru odihna sufletelor părinților dlui juriconsult eparhial Dr. C. Iancu.

După masă la ora 5 Prea Sf. Sa vizitează credincioșii din Vinga Nouă și Zădărlac (Zădăreni), având și pentru acești credincioși cuvinte de mângâiere și întărire sufletească.

Zenobie Brădean
preot misionar.

Mângâierea credincioșilor din Comlăuș.

La sărbătoarea Sfintei Cruci din anul acesta, credincioșii noștri din Comlăuș au avut fericirea de-a primi în sufletele lor harul Mântuitorului, ce decurge dintr'o sf. liturghie pontificată de mai mulți preoți cu evlavie cuvenită, în frunte cu un dignitar bisericesc.

În această zi, sf. liturghie a fost pontificată în biserica din Comlăuș de I. P. C. Sa Arhimandritul Morașca, asistat de protopopul Șiriel, Aurel Adamovici și de preoții Ioan Stana, Zenobie Brădean din Comlăuș și N. Stan din Cherechiu.

Biserica a fost plină de public credincios, care asculta cu pietate sfintele rugăciuni.

La priceasnă părintele arhimandrit a rostit o predică plină de învățături evanghelice. În cursul predicii, păr. arhimandrit, ca imputernicit al P. S. Sale Domnului Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, a predat părintelui Zenovie Brădean, preot din loc și misionar eparhial, brăul roșu cu care a fost distins. Faptul a produs bucurie generală în inimile enoriașilor noștri din Comlăuș, cari au motiv să fie mândri, căci ambii lor preoți sunt distinși cu brău roșu.

În atențiunea preoților și a tuturor iubiților abonați.

„Biserica și Școala” va publica pe viitor predici duminicale și la sărbători; ele vor apare cu multe zile înainte de respectiva Duminică, astfel că iubiții preoți vor avea prilejul să utilizeze materialul pentru predicile lor. Solicităm deci tot sprijinul pentru foaia noastră eparhială și invităm pe toți abonații să păstreze colecțiile foi și mai ales preoții, având pe viitor un bogat izvor pentru predici.

3-3

A v i z.

Diracțiunea generală a C. F. R. a binevoit a accorda participanților la adunarea generală a „Astei cinegrafice”, ce se va ținea în zilele de 2, 3 Octombrie a. c. la Deva, reducerea pe C. F. R. de 50% și anume: biletul întreg luat la stația de plecare, în timpul dela 30 Septembrie a. c. până la 3 Octombrie a. c. este valabil și la întoarcere până în ziua de 5 Octombrie inclusiv, pe baza certificatului de călătorie, eliberat participanților de către biroul „Astei” în Deva și vizat la cassa de bilete a stației C. F. R. Deva.

Participanții sunt rugați a se anunța până ce mai târziu la 30. Sept a. c. Dlul *Dionisie Petrișor* șef de birou la Primăria Deva.

Biroul central al „Astei culturale”